

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра педагогіки вищої школи

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ
підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-науковою програмою
«Освітні, педагогічні науки»
мова навчання _____ українська _____**

Розробники:

Топольник Я.В. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Рецензенти:

Саяпіна С.А., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Гаврілова Л.Г., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і практики початкової освіти

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

Топольник Я.В.

(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«28» серпня 2020 р.

протокол № 1

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Назва

Кількість кредитів	3
Рік підготовки, семестр	1 2
Компонент освітньої програми	вибірковий
Викладач	Топольник Я.В. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки вищої школи
Контактна інформація	topolnik@i.ua
Консультації	кожний четвер місяця, 14.00. – 15.00.
Анотація навчальної дисципліни	<i>об'єкт вивчення</i> – система сучасної вітчизняної вищої освіти <i>предмет вивчення</i> – теоретичні основи розвитку вітчизняної вищої освіти.
Опис навчальної дисципліни	<p><i>Мета навчальної дисципліни:</i> підготовка професійно компетентного фахівця з високим рівнем педагогічної грамотності, як важливої складової його професійної культури в питаннях вищої освіти та вищої школи в Україні; формування системи теоретичних знань і практичних умінь щодо організації освітнього процесу в закладах вищої освіти; професійної компетентності майбутнього педагога у засіб аналізу нормативно-правової бази вищої освіти та з'ясування стратегії її розвитку, ознайомлення з особливостями формування провідних тенденцій, суперечностей і закономірностей вищої освіти, актуалізації історичного досвіду в сучасних умовах модернізації національної освіти; поглиблення знань із сучасної теорії та практики організації управління та державного регулювання освітньої діяльності в Україні, загальних принципів суспільного поділу праці в Україні, нормативно-правових документів сфери освіти..</p> <p><i>Ключові слова:</i> вища освіта, заклад вищої освіти, державна освітня політика, конкурентоспроможність вищої освіти, модернізація вищої освіти, нормативно-правова база, державний та громадський контроль.</p> <p><i>Очікувані результати навчання:</i> Здатність демонструвати знання щодо нормативно-правової бази закладів вищої освіти в Україні; готовність застосовувати в професійній діяльності основні нормативні документи в галузі</p>

освіти.

Здатність розуміти основні інституційні елементи державного та громадського контролю.

Здатність тлумачити основні категорії, поняття, та терміни, які вживаються при висвітленні проблем сучасної вищої освіти.

Здатність аналізувати цілі, цінності й пріоритети розвитку сучасної вищої освіти, а також основні напрями її модернізації і реформування в Україні.

Здатність характеризувати ринкові механізми функціонування вищої освіти і вищої школи.

Здатність оперувати основними поняттями дисципліни, вільно користуватися спеціальною термінологією.

Здатність до збору, обробки, збереження, продукування, передачі й аналізу професійно важливої інформації з різних джерел.

Здатність планувати та вирішувати завдання особистісного та професійного розвитку, уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність працювати в професійній команді та автономно, дотримуючись етичних норм професійної діяльності.

Здатність оцінювати власну науково-професійну діяльність, будувати та втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

Матеріали та ресурси:

Рекомендована література:

1. Дебич М.А. Інтернаціоналізація вищої освіти: світовий досвід: монографія. Суми: Університетська книга, 2017. 291 с.
2. Інновації у вищій школі в контексті інтернаціоналізації освіти: колективна монографія. Видання перше. Луцьк: Луцький НТУ, 2019. 234 с.
3. Лопушняк Г.С., Рибчанська Х.В. Вища освіта України: державне регулювання та перспективи розвитку: монографія. Львів: Ліга Прес, 2018. 283 с.
4. Професіографічний підхід у системі вищої освіти: монографія / колектив авторів, за ред. О.А.Дубасенюк. Житомир: Вид-во О.О.Євенок, 2019. 328 с.
5. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за наук. ред. А.Василюк, М.Дей; кол. авторів: А.Василюк, М.Дей, В.Базелюк та ін.; НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 176 с.

Платформи та сервіси дистанційного навчання: Moodle: дистанційний курс «Педагогічні засади розвитку вітчизняної

	<p>вищої освіти» (http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/).</p> <p><i>Інформаційні ресурси в Інтернеті:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. схвалено Указом Президента України № 344/2013 від 25 черв. 2013 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013 2. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 3. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року. URL: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf 4. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років. URL: http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/
Теми	<p>Програма навчальної дисципліни містить такі теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концептуальні засади та напрями розвитку вищої освіти в Україні. 2. Нормативно-правові засади розвитку вищої освіти в Україні в умовах євроінтеграції. 3. Стратегічні орієнтири розвитку вищої освіти та удосконалення механізмів її державного регулювання. 4. Державний та громадський контроль як напрям підвищення ефективності функціонування вищої освіти в Україні. 5. Сучасний стан підготовки фахівців у системі закладів вищої освіти України.
Методичні поради для викладачів «Як навчати?»	<p><i>Методи навчання:</i> поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій: словесні методи: лекція (проблемна, лекція з розгляду конкретних ситуацій, лекція-консультація, круглий стіл тощо), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, семінар, диспут, дискусія; наочні методи: спостереження, демонстрація; практичні методи: обробка довідкової інформації, тезування, рецензування, аналіз подій, самостійна робота (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання завдань: конспектування, анотування, написання есе); відеометод: дистанційні, мультимедійні.</p>
Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»	<p><i>Види роботи здобувачів:</i> наукове повідомлення, презентація, есе, реферування наукової літератури.</p>
Оцінювання	<p><i>Види, методи та форми контролю.</i></p> <p>Види: поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (семестровий екзамен).</p> <p>Методи: усне опитування, письмові роботи.</p>

Форми: індивідуальна та фронтальна перевірка.

Організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій кваліфікації в межах освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи у „ДДПУ” (<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf>)

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за лекції здійснюється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у перебігу лекції.

Оцінювання результатів навчання здобувачів, отриманих під час практичного заняття, здійснюється за такими критеріями: під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття; під час тестування – за правильні відповіді на запитання тесту з теми заняття; у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні.

Дисципліна оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів.

Основні вимоги:

Екзамени складаються здобувачами в період екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом. Терміни проведення екзаменаційних сесій визначаються графіком освітнього процесу. ДДПУ може встановлювати здобувачам індивідуальні терміни складання екзаменів у разі поважних причин. Екзамени проводяться згідно з розкладом, який доводиться до відома здобувачів не пізніше як за місяць до початку сесії.

Здобувачі, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути звільнені від складання екзамену й отримати як результат оцінювання ту кількість балів, що відповідає кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, або здобувач може підвищити оцінку, яку він отримав за результатами роботи в семестрі, під час складання екзамену в період сесії.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів, затверджені в ДДПУ (для оцінювання екзамену):

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу, уміння без похибок виконувати завдання, передбачені програмою, опанував основну й додаткову літературу, рекомендовану навчальною програмою, засвоїв значущі для майбутньої

кваліфікації підвалини основних дисциплін, виявив творчі здібності в усвідомленні, засвоєнні й застосуванні навчально-програмного матеріалу.

Оцінка «добре» (75-89 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував ретельне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, показав систему засвоєних знань з дисципліни та здатність до їх самостійного поповнення й оновлення під час подальшої навчальної роботи й професійної діяльності.

Оцінка «задовільно» (60-74 бали) виставляється здобувачеві, який продемонстрував знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою, але припустився помилок у відповіді на екзамені та під час виконання екзаменаційних завдань, хоча має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача.

Оцінка «незадовільно» (26-59 балів) виставляється здобувачеві, який має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, і не може продовжувати навчання без виконання додаткових завдань з відповідної дисципліни.

Оцінка «неприйнятно» (0-25 балів) виставляється здобувачеві, який не надав для перевірки потрібну кількість правильно виконаних завдань, пропустив без поважних причин значну кількість занять (більше ніж 50%), і не може продовжувати навчання без проходження повторного курсу навчання.

Розподіл балів із дисципліни

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна/заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	1	0,5	3	1	10	6,5
Т 2	1	0,5	3	1	15	9
Т 3	1	0,5	3	1	15	9
Т 4	1	0,5	3	1	20	14
Т 5	1	0,5	3	1	20	14
Разом	5	2,5	15	5	80	52,5

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни.

Політика щодо дедлайнів та перескладань, академічної доброчесності, відвідування: перездача та повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДДПУ (<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>, Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДДПУ (<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf>)

Політика щодо:

дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (від -1 бала до -5 балів).

Здобувачі, які отримали незадовільну оцінку або були не допущені до підсумкового контролю, мають можливість ліквідувати академічну заборгованість згідно з відповідним графіком. Умовою для ліквідації академічної заборгованості є накопичення необхідної кількості балів (для досягнення 60 балів) за виконання визначених викладачем додаткових самостійних завдань до повторного складання контрольного заходу.

академічної доброчесності: письмові роботи перевіряються на наявність плагіату та допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25% (роботи мають бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями, відсутність посилань на використані джерела, фабрикування, списування є прикладами академічної недоброчесності; виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем).

відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, друга вища освіта)

	навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</p>	<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни:</p> <p>Навчальна дисципліна «Педагогічні засади розвитку вітчизняної вищої освіти» допоможе Вам у:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розвитку творчого мислення, вміння самостійно аналізувати, систематизувати, пояснювати зміст, сутність, принципи модернізації сучасної системи вітчизняної вищої освіти. – формуванні системи теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для виконання функціональних обов'язків педагога, дослідника; здатності розв'язувати складні професійні завдання та проблеми в галузі освіти, що передбачає дослідницьку та інноваційну діяльність у динамічних умовах закладу вищої освіти; – формуванні основ педагогічного мислення, здатності осмислювати й аналізувати педагогічну дійсність; готовності до педагогічної праці на гностичному, комунікативному, операційному рівнях; відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності; – отриманні компетенцій, що сприятимуть формуванню конкурентних професійних переваг на ринку праці.

Топольник Я.В.
доктор пед. наук, професор

підпис